

Over schoolteams en hangbruggen

Het zijn verwarrende tijden, die heel veel van ons aanpassingsvermogen vragen. Onlangs belde een collega me. Op de vraag wat zij nu nodig had van mij als bestuurder gaf ze me een heel raak antwoord: 'Focus, duidelijkheid en alsjeblieft wat meer luchtigheid'.

Na wat doorvragen werd me duidelijk dat we 'terug naar de basis' moeten: Zorgen dat we alle kinderen in beeld houden, dat we zo goed mogelijk (afstands)onderwijs kunnen blijven geven, wat extra zorg en aandacht voor elkaar, heldere kaders, weg met alle afleidende bijzaken, positieve communicatie en heel veel waardering. We zijn immers bezig met de toekomst van onze kinderen en daar hoort ondanks de pandemie en de donkere dagen een hoopvolle boodschap bij.

Luchtigheid en wat afleiding zoeken we vandaag de dag vooral online, de game industrie en streaming diensten doen goede zaken. Al browsend op You Tube kwam ik bij toeval een [filmpje](#) tegen van de hangbrug die op 7 november 1940 bij de Amerikaanse stad Tacoma instortte. Op zich natuurlijk geen vrolijk gegeven, maar we kunnen er wel lering uit trekken voor de uitdagingen waar schoolteams nu voor staan. We zien namelijk drie samenhangende 'krachten' aan het werk, die we goed in de gaten moeten houden als het aankomt op teamwork, namelijk spankracht, veerkracht en draagkracht. Ik loop ze even met u langs.

Ieder jaar hebben we vele voornemens voor verbetering en verandering. Niets is ons 'onderwijsmensen' teveel als het gaat om de optimale ontwikkeling van onze kinderen. Teams zijn bewust bezig om hoogwaardig en eigentijds onderwijs te geven. We leggen de lat voor elkaar en onszelf behoorlijk hoog, maken (jaar)plannen, scholen op tijd bij en zetten een stapje extra als dat nodig is. Onder normale omstandigheden is dat de alledaagse praktijk, maar het nieuwe 'niet-zo-normaal' dwingt ons om opnieuw naar de spankracht van elk team te kijken. Willen we niet te groot, te veel, of te snel? Moeten we nu geen andere prioriteiten stellen? Waar kunnen we echt verschil mee maken voor onze kinderen? Kortom het gaat om 'focus' op wat echt telt.

In het filmpje zien we dat de aanhoudende verraderlijke windvlagen, er uiteindelijk voor zorgen dat de brug uit balans raakt en instort. Het onderwijs heeft al bijna twee jaar te maken met voortdurend wisselende omstandigheden, botsende opvattingen, over elkaar buitende deskundigen, te late of tegenstrijdige berichtgeving en vele andere onzekerheden. Onze veerkracht wordt flink op de proef gesteld. Alle vanzelfsprekendheden en verworvenheden, die de pijlers onder ons onderwijs vormen, staan onder druk.

Nu is het is op zich niet slecht om op basis van recente ervaringen ons onderwijssysteem eens grondig te herijken, maar een 'nieuwe' brug bouwen terwijl we erover lopen, vraagt om een duidelijke maatschappelijke opdracht aan het onderwijs en daarna vooral 'beleidswindstilte', vertrouwen in het vakmanschap van leraren en wat meer vrije bewegingsruimte om de goede dingen voor kinderen ook echt goed te kunnen doen.

En daarbij hebben we ook rekening te houden met de draagkracht van onze teams. Niet alleen de omvang en de samenstelling van het team, maar ook de uitdagingen verschillen sterk per locatie. Regelmatig vallen er gaten in de bezetting, omdat collega's besmet zijn geraakt, preventief in quarantaine zitten of om een andere reden tijdelijk uitvallen. De extra NPO-middelen geven dan wel enige verlichting, omdat potentiële invallers al op locatie zijn, maar er is heel veel kunst en vliegwerk nodig om dagelijks zo goed mogelijk onderwijs te kunnen blijven verzorgen. Zoveel mogelijk op maat, aantrekkelijk en uitnodigend vormgegeven, meestal live, regelmatig online maar vaak ook beide tegelijk. Dat vormt een hele grote belasting. Het stelt de draagkracht van teams behoorlijk op de proef en vraagt veel van ons organisatievermogen. Een groot compliment en veel waardering is dan ook op z'n plaats!

Als bestuurders kiezen we in 2022 voor kwaliteit! Liever wat minder, maar goed (thuis)onderwijs, dan veel tijd verdoen aan het voortdurend organiseren van tijdelijke of noodoplossingen. Laten we hopen dat het nieuwe regeerakkoord ons structurele investeringen in goed onderwijs, goede faciliteiten en goede arbeidsvoorwaarden op gaan leveren. Tot die tijd doen we het nog maar even met ons idealisme, een goede teamgeest en de prettige samenwerking met de meeste ouders en alle partners in en om de scholen.

Over de auteur

Jan Heijmans is dwarsdenker, veranderaar en optimist. Hij begint vaak waar anderen het even niet meer weten. De rode draad in zijn werk en leven: mensen in beweging krijgen. Door alle lagen van een organisatie in de actie te krijgen en een duidelijke focus te kiezen, weet hij verbinding en samenwerking tussen mensen en relevante partijen binnen en buiten de organisatie tot stand te brengen. Zo ontstaat meet-, merk- en werkbare resultaten, waar iedereen trots op is. Jan kan bogen op ruime lesgevende, leidinggevende en bestuurlijke ervaring in het onderwijs en de educatieve infrastructuur. Momenteel is hij bestuurder van Signum Onderwijs in Den Bosch. Zijn specialismen liggen op het terrein van leiderschap, onderwijs en innovatie.